

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 25 april 2019

Uw brief van: 26 maart 2019
Uw kenmerk: DGR/Jur/P-2019/3464
Ons kenmerk: 51.104/I/PN

Betreft: taalexamen – geldigheid in andere politiezone waarin een taalgrensgemeente is gelegen

Mijnheer de eerste commissaris

In zitting van 23 april 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies van 26 maart 2019 met betrekking tot de geldigheid van het taalexamen in een andere politiezone waarin een taalgrensgemeente is gelegen.

In uw brief vroeg u meer specifiek [geanonimiseerd]:

“[Een] personeelslid – niveau C – van het administratief en logistiek kader bij de politiezone Ronse heeft op 18 november 2013 het taalexamen elementaire kennis van het Frans in Niveau 2 ingericht met het oog op het voldoen aan de taalwetgeving voor het veiligheidspersoneel met goed gevolg afgelegd.

In het raam van een procedure binnen de geïntegreerde politie behaalde [het personeelslid] onlangs het brevet om sociale promotie te kunnen maken naar het hogere niveau B.

Betrokken personeelslid zou, via een mobiliteitsprocedure binnen de politie, een dergelijke functie van het niveau B kunnen opnemen in de politiezone “Mira”, waarin de faciliteitengemeente Spiere-Helkijn is gelegen.

Indien zowel de gemeente Spiere-Helkijn als de politiezone “Mira” ermee akkoord zouden gaan dat dit behaald taalexamen ook bij hen geldig is, zou de VCT zich hierbij kunnen aansluiten of wordt daarentegen vereist dat hier een nieuw taalexamen onder toezicht van uw Commissie door die voormelde gemeente wordt georganiseerd.”

*
* *

De VCT is overeenkomstig artikel 60, § 1, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966

gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) enkel bevoegd voor het toezicht op de naleving van de SWT. Bijgevolg kan ze enkel nagaan of de kennis van een bepaalde taal al dan niet vereist is om tewerkgesteld te kunnen worden in een politiezone.

De politiezone “Mira” is een gewestelijke dienst in de zin van de SWT, die de volgende gemeenten van het Nederlandse taalgebied bestrijkt: Waregem, Anzegem, Avelgem, Spiere-Helkijn en Zwevegem.

Aangezien de politiezone “Mira” een gewestelijke dienst is waarvan de werkring een gemeente met een speciale taalregeling, met name de gemeente Spiere-Helkijn, bestrijkt en waarvan de zetel is gevestigd in het hetzelfde gebied, valt deze politiezone onder de regeling van artikel 34, § 1 SWT.

Met betrekking tot de taalkennis vereist in hoofde van de personeelsleden van de politiezone “Mira” bepaalt artikel 38, § 1 SWT vooreerst dat deze personeelsleden de grondige kennis dienen te bezitten van het Nederlands. Vervolgens bepaalt artikel 38, § 3 SWT dat de politiezone “Mira” zo dient te worden georganiseerd dat het publiek, zonder enige moeite, te woord kan gestaan worden in de talen die deze wet voor de gemeenten uit het ambtsgebied erkent. Tot slot vereist de SWT van de personeelsleden in politiezone “Mira” niet dat zij de kennis van het Frans bewezen moeten hebben.

In zijn advies nr. 49.120 van 30 juni 2017 heeft de VCT geoordeeld dat het artikel 38, § 3 SWT op de volgende wijze dient te worden geïnterpreteerd:

- de bevoegde overheid moet de diensten zo organiseren dat, zonder enige moeite, het publiek te woord kan worden gestaan in de talen die de SWT voor de gemeenten uit het ambtsgebied erkent;
- niet alle personeelsleden die omgang hebben met het publiek, moeten tweetalig zijn;
- de wetgever heeft aan de overheid, bevoegd voor de organisatie van de betrokken dienst, de beoordelingsvrijheid gegeven om, aan de hand van de concrete behoeften van de dienst, bij iedere benoeming of bevordering zelf te bepalen of in het ambt al dan niet een tweetalige dient te worden benoemd;
- van de mogelijkheid om voor het bekleden van een bepaald ambt de kennis van de tweede taal te eisen, mag slechts gebruik worden gemaakt binnen de grenzen van wat voor het naleven van de SWT nodig is;
- bij de beoordeling of een personeelslid tweetalig moet zijn, moet er rekening worden gehouden met de in dienst bestaande toestand, zoals de omvang van de in de andere taal te behandelen zaken en het aantal en bekwaamheden van de reeds tewerkgestelde tweetaligen;
- de bevoegde overheid stelt ofwel op haar verantwoordelijkheid en zonder taalexamen iemand te werk waarvan zij zelf de feitelijke kennis van de tweede taal waarborgt, ofwel stelt zij iemand te werk die zijn/haar taalkennis voorafgaandelijk heeft bewezen aan hand van een taalexamen waarvan het programma wordt bepaald in artikel 15 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (KB 8 maart 2001). Dit artikel bepaalt het volgende: “het programma van andere door de Afgevaardigd bestuurder van het Selectiebureau van de Federale Overheid te organiseren taalexamens, inzonderheid ten behoeve van de diensten waar het publiek in meer dan één taal moet kunnen te woord gestaan worden of waar de overheid personeel kan aanstellen dat meer dan één taal moet

- kennen, is datgene bedoeld artikel 9, § 2 KB 8 maart 2001.”
- de genomen beslissing door de bevoegde overheid moet met redenen omkleed zijn en moet een verwijzing inhouden naar de concrete gegevens die de eis van tweetaligheid rechtvaardigen;
 - de taalkennis kan enkel vereist worden in hoofde van personeelsleden voor zover zij een ambt betrekken waarin zij omgang hebben met het publiek.

Uit het bovenstaande volgt dat - hoewel de SWT niet zelf verplicht dat de personeelsleden van de politiezone “Mira” de kennis van het Frans bewezen hebben - de politiezone “Mira” beoordelingsvrijheid heeft om, aan de hand van de concrete behoeften van de dienst, te beslissen van bepaalde personeelsleden de kennis van het Frans te vereisen en op welke wijze deze kennis dient te worden bewezen.

De VCT merkt eveneens op dat de examens die door de taalgrensgemeenten worden georganiseerd op grond van artikel 15, § 2 SWT, behoren tot de autonomie van de taalgrensgemeenten. Het zijn de taalgrensgemeenten zelf die de inhoud van deze taalexamens bepalen en organiseren volgens de richtlijnen en onder het toezicht van de VCT. Dit heeft tot gevolg dat mogelijkwerwijs de taalexamens van een bepaalde taalgrensgemeente strenger zijn dan de taalexamens van een andere taalgrensgemeente. Om deze reden is het in de eerste plaats aan de ontvangende taalgrensgemeente om te oordelen of tijdens de eerder afgelegde examens de betrokkene de kennis van de taal vereist door de SWT heeft bewezen, of aan de ontvangende gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1 SWT, *in casu* de politiezone Mira, om te oordelen of de betrokkene tijdens de eerder afgelegde examens de kennis van de taal vereist door de gewestelijke dienst heeft bewezen.

Volgens de richtlijnen van de VCT in haar *vademecum betreffende de organisatie taalexamens in de taalgrensgemeenten* dienen de examens die de taalgrensgemeenten organiseren, echter niet alleen aangepast te zijn aan het niveau van het bewust examen (grondige kennis, voldoende kennis en elementaire kennis) maar ook aan het niveau van de uit te oefenen betrekking (niveau A, B, C en D). Dit heeft tot gevolg dat bijvoorbeeld de opgave van het taalexamen “elementaire kennis” voor niveau B van een hoger niveau is dan die voor een kandidaat van niveau C.

Aangezien *in casu* het betrokken personeelslid het taalexamen heeft afgelegd voor niveau C en niet voor niveau B, is de VCT van oordeel dat betrokken taalexamen niet zou gebruikt kunnen worden om de taalkennis vereist overeenkomstig artikel 15, § 2, tweede lid SWT voor een functie van niveau B in de taalgrensgemeente Spiere-Helkijn aan te tonen. De politiezone Mira blijft wel de beoordelingsbevoegdheid behouden om te oordelen of de kennis aangetoond door het betrokken taalexamen voldoende is om te kunnen te worden tewerkgesteld in de politiezone indien zij van oordeel is dat de kennis van het Frans vereist is om de betrokken functie uit te oefenen.

Tot slot is de VCT niet bevoegd om zich uit te spreken wat de gevolgen zijn van het al dan niet afleggen van een bepaald taalexamen voor het verkrijgen van een taalpremie.

Met bijzondere hoogachting

De Voorzitter,